

Oponentský posudek na diplomovou práci

Diplomová práce Bc. Tomáše Jora řeší atraktivní a značně aktuální problematiku péče o intenzivně obhospodařované luční ekosystémy. Na první pohled se může zdát, že téma již nenabízí prostor pro nové bádání, student ovšem přes multitaxonomickou studii, na bezmála 65 stranách poukazuje na nedostatky v současném poznání nejenom základního výzkumu, ale především v jeho pokračování v podobě praktických aplikací. A co je při vědeckých studiích nejdůležitější, otevírá řadu dalších, i nekomfortních otázek.

Práce je vhodnou kombinací literární rešerše problému a vlastního, poměrně robustního experimentu. V rešerši mohl být student odvážnější a alespoň v rámci pojednání o lučních ekosystémech volné krajiny se mohl pustit víc do hloubky. Možná se zbytečně moc svázal mantinely agro-envi opatření a intenzivními lučními porosty, čímž zcela opomenul další možnosti péče o tato stanoviště, jako jsou metody postupné seče, ponechávání nesečených částí v zimním období, nebo naopak zimní mechanické disturbance nebo dokonce částečné vypalování stařiny. Vlastní experiment je nastaven v souladu s vědeckou metodologií a přináší řadu důležitých poznatků. Schází mi ale podrobnější popsání statistických analýz – jen tuším, co vstupovalo do (smíšených?) modelů, jak v nich vystupovaly pevné a náhodné efekty, uvítal bych také víc výsledků modelů než jen p hodnoty. Některé informace schází ale zcela – jak a proč byly stanovovány fytoocenologické typy luk a jaká byla jejich distribuce mezi typy s / bez pásů? Efekt refugia nesečených pásů by bylo vhodné analyzovat v podobě změn v biomase / abundanci / diverzitě mezi plochami uvnitř pásů a mimo pásy v rámci stejných luk mezi různými částmi sezony. Určitě lze doporučit i analýzy přes funkční vlastnosti jednotlivých taxonů, jež by přinesly další důležité poznatky (např. z pohledu mobility, potravní specializace apod.).

I přes menší nedostatky předložená práce splňuje požadavky na práci diplomovou, přináší zajímavé poznatky uplatnitelné v podobě kvalitní vědecké studie, tak i v rámci zavedených postupů v praxi. Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji stupněm velmi dobře.

K práci mám několik otázek do diskuse:

- i) Ponechávání nesečených pásů znamená řadu výhod pro společenství bezobratlých. Pokud má ale opatření v praxi fungovat, je potřebné zajistit i pochopení ze strany zemědělců očekávajících z plochy luk potřebný výnos. Určitě se shodneme, že vhodnou cestou nejsou ani dotační, ani kompenzační strategie, které můžeme vidět v současnosti. Lze nějakým způsobem realizovat tento typ seče s minimálním dopadem na celkový výnos z plochy luk, případně je možné tyto ztráty aspoň částečně kompenzovat zvýšenou nabídkou ekosystémových služeb ze strany dotčených skupin bezobratlých?
- ii) Čím lze vysvětlit vyšší abundance vrubounovitých brouků na standardně sečených loukách v roce 2018?
- iii) Jak se autor dívá na problematiku ponechávání nesečených částí také v průběhu zimního období? Mohou tvořit komplikace při seči travního porostu v následujícím roce?

V Praze 3. září 2023

Mgr. Tomáš Kadlec, Ph.D.

TEH, FŽP ČZU v Praze